

Breus notícies d'artistes i d'art medieval del Bages (Segles XIII-XV)

Xavier Sitjes i Molins

Capitell amb imatges

Capitell amb fullatges

La recerca en el Fons Notarial de l'Arxiu Històric Comarcal del Bages de notícies referents a obres artístiques d'èpoques ja remotes i de llurs autors ha donat lloc a un conjunt de troballes que poden tenir un cert interès local pel seu lloc d'ubicació o per a la trajectòria professional dels seus autors, per la qual cosa i a fi, no ja d'evitar-ne la seva pèrdua, perquè en queda la font, sinó per facilitar-ne la troballa a qui pugui interessar-li, he decidit

publicar-les. Són una ampliació de les que ja vaig donar en el número 111 d'aquesta mateixa revista, a l'any 2012.

Aquestes notícies, també inèdites, molt sovint reduïdes al nom de l'artista i a la data, van agrupades segons els respectius termes municipals d'on procedeixen, i van seguides de llur ubicació ("signatura") en el referit Fons Notarial.

Manresa

14 de setembre de 1292. Pere de Montflorit, pintor, convé l'ensenyament de l'ofici a Guillem de Rialbes, per temps de tres anys (4018).

5 de gener de 1293 . Ramon Mercer, pintor, fa poders a un altre pintor, Però de Montflorit, per recuperar un esclau serracè, de nom Amet (4018).

13 d'agost de 1304. Arnau Ferreter, pintor (Tr 67).

Sarcòfag de Pere de Sitjar, dona i filles

11 de març de 1310. Arnau Solà, escultor (*lathomus*), féu l'altar de Santa Caterina i Sant Agustí, de la Seu. (Tr 44).

13 de gener de 1321. Bernat Barata, pintor (Tr 87).

25 de juny de 1323. Pere d'Ollers, pintor oriunt de Berga (Tr 94).

16 de desembre de 1325. Jaume de Pou, pintor (Tr 105).

12 de maig de 1326. Arnau Samet, pintor, ciutadà de Barcelona (Tr 106).

6 de novembre de 1326. Bernadó de Pinyana, pintor (Tr 118).

15 de gener de 1327. Arnau Ferrer, pintor (Tr 108).

29 d'abril i 1 d'octubre de 1330. Bernat Sant Pau, pintor de Barcelona, casat amb una manresana (Tr 130).

5 de febrer de 1335. Bernat de Pinyana, pintor oriünd de Berga i habitant a Manresa, promet ensenyar el seu ofici a Arnau de Vergós, per 110 sous (hi ha el contracte d'aprenentatge) (Tr 144).

31 de març i 6 d'abril de 1349. Arnau de Valleres, *lapicida*, s'encarrega de l'escultura a les obres de la capella de Sant Maurici i Santa

Tecla, del Carme, al claustre nou (hi ha expressats detalls del treball) (Tr 505).

10 de setembre de 1354. Maurici de Garda, pintor, fa àpoca de 14 lliures per pintar una taula del retaule del convent de Predicadors (m 199).

8 de maig de 1372. Bernat de Montflorit, pintor, diu haver rebut 70 lliures dels confreres de Sant Eloi, del Carme, a compte del preu del retaule (m 17).

28 d'octubre de 1401. Consta Francesc Feliu, pintor, fill del pintor del mateix nom (m.61).

16 de maig de 1410. Els obrers de l'església de Sant Miquel, de Manresa, fan àpoca de 55 lliures, deixades pel mercader de Barcelona Francesc de Vilallonga, per al pal·li i frontal de l'altar major (m 111).

25 de maig de 1411. El pintor Francesc Feliu rep 38 florins per pintar i daurar les parets de la capella de Sant Nicolau, de la Seu, al voltant del retaule de Jaume Cabrera, que ja s'hi havia instal·lat cinc anys abans (m 200).

5 d'abril de 1412. El mateix pintor Feliu s'encarrega de pintar un

guardapols per al mateix retaule de Cabrera (Ecl. D 94).

4 de gener de 1418. Francesc Feliu promet donar acabat el retaule de Santa Llúcia, de la Seu, amb pena de 10 lliures si no compleix i diu que l'havia contractat el 6 de juny de l'any abans (m 202).

5 de febrer del 1418. Antoni Coma, lapidari, ciutadà de Manresa, contracta amb els frares del Carme fer amb pedra de Montpedrós quaranta capitells per al claustre major del convent, la meitat amb imatges i l'altra meitat amb fullatges, "semblants o millors" que els que ja hi ha, a 16 sous i 6 diners per capitell (m 202).

14 d'octubre de 1428. Joan Bareu, *imaginador sive imaginaire sive vel entretaiador*, oriünd de Puiters (Poitiers), ara habitant a Manresa, fa un encàrec a Berenguer Bertran, pintor (Tr 613).

29 de març de 1441. Jaume Cirera, pintor, diu rebre 400 florins per pintar el retaule de Sant Miquel (m 192).

20 d'agost de 1442. Jaume Serra, pintor, fa àpoca de 50 florins, a compte del retaule major de l'es-

glésia de Sant Miquel, del qual diu que és autor. (m 193).
7 de setembre de 1465. Maurici de Guarda, pintor (Tr 132).

Castellbell i el Vilar

21 de març de 1418. Francesc Feliu, pintor, confessa que ha rebut 110 sous, de Pere Serra, pel retaule de la capella ermitana de Sant Jaume, amb la "història" d'aquest sant (Tr 581).

Castellgalí

21 de març de 1418. El pintor Francesc Feliu fa època de 8 florins pel retaule de la capella ermitana de Santa Margarida, a compte del 18 florins convinguts pel total (m 116).

Fonollosa

17 d'octubre de 1401. El pintor Berenguer Bertran es compromet a fer un sagrari per a Santa Maria de Cans, de quatre pams d'alçada i d'amplada, del qual diu les característiques que tindrà i pel preu de 14 florins (m 516).

20 de gener de 1586. El pintor Jeroni Soler diu haver rebut 20 lliures pel

retaule del Roser, de Santa Creu de Fonollosa (4300).

Monistrol de Calders

8 de juny de 1381. Bernat de Montflorit, pintor, rep 110 sous (no diu el perquè, però sembla que és per un retaule per a aquest poble) (m 72).

Monistrol de Montserrat

1 de març de 1417. Consta que el pintor Francesc Feliu pintà el retaule de Sant Pere de Vilamelics (m 515).

Rocafort

16 d'agost del 1354. Berenguer Ferrer, *lathomus*, diu haver rebut de Guillemoneta, vídua de Pere de Sitjar, 10 lliures pel "monument" (sarcòfag) del seu difunt marit (Tr 95)

Aquesta escriptura confirma que el sarcòfag va ser fet pel dit escultor, que ja li havia atribuït la professora Francesca Espanyol per les semblances amb una imatge que du gravat el nom de l'artista, existent a l'església de la Costa del Montseny.

Sallent

17 de gener del 1398. El pintor Berenguer Bertran contracta el retaule de Sant Pere de Serraià (434).

Sant Mateu de Bages

11 de juny de 1417. Francesc Feliu, pintor, contracta el retaule de Santa Maria del Pla (m 579).

Santa Maria d'Oló

6 de juliol de 1419. Consta un deute de 20 florins d'or a Francesc de Torre, apotecari de Manresa, pels colors donats al pintor Francesc Feliu, per al retaule de Santa Maria d'Oló (m 117).

6 de juliol de 1419. Francesc Feliu, pintor, confessa rebre 20 florins d'or per pintar i daurar el retaule major de Santa Maria (587).

20 de juny de 1420. Bernat de Sant Miquel, administrador de l'església de Santa Maria, reconeix deure al pintor Berenguer Bertran 11 lliures, per pagar a Francesc Feliu, també pintor, per l'obra del retaule major, que se li devien (581).

X. Sitjes i Molins

Estudiós

DOVELLA

Revista cultural de la Catalunya central

Dossiers o articles destacats:

- 97: La tradició mil·lenària de la vinya i la cultura del vi al Bages
- 98: El camí romà de la Torre del Breny i la vil·la de can Font de Cirerencs (Castellgalí)
- 99: Arxius personals i patrimonials al Bages i Moianès
- 100: Pla Integral de Revitalització del Nucli Antic (PIRNA) de Manresa
- 101: Vida i semblança del comte, monjo, abat i bisbe Oliba, en el mil·lenni de l'inici del seu abadiat de Ripoll i de Cuixà
- 102: Les fàbriques de pólvora a Manresa i al Bages
- 103: Patrimoni del Bages
- 104: El trogloditisme al Bages
L'aventura europea dels "Magatzems Jorba" a Brussel·les
- 105: *El Poema de Nadal*, de Josep M. de Sagarra, a Manresa (1960-1987)
- 106: Els germans Picalqués, destacats militars manresans de la Guerra de Successió
L'evolució de les tines a la Catalunya Central
- 107: La Guerra de Successió a Manresa i el Bages
- 108: I Jornades d'Arqueologia de la Catalunya Central
Homenatge a Miquel Cura i Morera
- 109: Les "Minas de Potasa de Súria, S.A." durant el primer any de la Guerra Civil (1936-1937)
- 110: Magí Gamisans "Gamis", un home de poble
- 111: Dades inèdites sobre art al Bages (s. XIV-XVIII)
- 112: Jornades: Conèixer les fàbriques del Bages
- 113: Súria, Santpedor i Rajadell des d'una perspectiva medieval
- 114: Què fem amb el patrimoni industrial?
- 115: Imatges i documents de les Enramades a Manresa a finals del segle XIX i inicis del XX
- 116: Jornades de gestió cultural
- 117: El segon volum del llibre del paborde de la Seu (1313-1320)
- 118: Patrimoni en perill al Bages. Línies de treball
- 119: El Pont Nou de Manresa
- 120: Dosrius. El patrimoni excepcional de l'aiguabarreig del riu Llobregat i Cardener
- 121: El patrimoni miner
La cavalcada de Reis dels Magatzems Jorba
- 122: Els Andreu, prohoms de la ciutat de Manresa
El camí de can Maçana: la primera carretera del Bages
- 123: El patrimoni ferroviari al Bages

Subscripcions i comandes de números endarrerits: Apartat 377 - 08241 Manresa - Tel.: 93 873 65 25